

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 FÉLÉVE: 3 k. — III. FÉLÉVE: 3 k. — III.
 ÉVES: 6 k. — III. ÉVES: 6 k. — III.

Feloldó szerkesztő és leptolató: **TYÉN GYULA.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter Lamprecht-palota, földszint az udvarban hátul.

A kormányválság.

Tegnapról mára a helyzet lényegesen megváltozott és pedig jó irányban. Az utolsó ember, a kitől féltek, hogy esetleg nemzeti engedmények nélkül vállalkozik kabinetalakításra is, letett erről a szándékról. A király tegnap a „Nem engedünk!” álláspontján felajánlotta Darányinak a kabinetalakítást és Darányi nem mert vállalkozni; meggondolási időt kért, értekezett társaival egyenként és minisztertanácsban és végül kijelentette, hogy nem vállalkozhatik.

Ezzel a válság visszatért a kiindulási ponthoz, de javult a helyzet annyiban, hogy a király most már tudja, hogy a legvérmesebb reményű emberek sem vállalkoznak kabinetalakításra nemzeti engedmények nélkül. A kérdés személyes oldala ilyenformán megoldatlan marad még két hétig, de érdemben előbbre jutottunk, mert most már biztos, hogy lesznek nemzeti engedmények.

Jó forrásból tudjuk, hogy ma már számolnak avval, hogy engedni kell és meg is érlelődött a hajlandóság, csak a nyelvkérdésben abszolúte nem akarnak és valószínűleg nem is fognak engedni. Ezt budapesti és bécsi forrásaink egybehangzóan jelentik, de különösen a józan ész is megmondja, hogy most már csak en-

gedmények árán lehet a válságot megoldani.

Az erőszak terére nem léphetni és tanácsosaitól most már a korona is tudja, hogy az egész ország engedményeket vár. Most a királynak eredeti szándékához hiven meg van az információja és tudja körülbelül az engedmények arányait is; Bécsben tanácskozik fog Pitreichel és Körberrel, hogy a magyar kívánásokat összeegyeztesse a hadsereg felfogásával és az osztrák érdekekkel. Ily módon valami határozott program fog kialakulni, melyet a király a megbízandó politikusnak fel fog ajánlani a megbízással együtt, mely mintegy szeptember közepéig késni fog.

A személyes kérdés egyelőre háttérbe szorult. A személy megválasztása a programtól függ immár és a király azt a politikust fogja megbízni, kinek nézete legközelebb áll a Bécsben alakuló programhoz és a kiról felteszi, hogy legtöbb ereje és módja van az ellenzékkel meg egyezésre juthatni. A kombinációknak ismét tág tere nyílik és megesik, hogy a válság személyes oldala is oda lyukad ki, a hol a kihallgatások előtt volt és mégis megvalósul az Apponyi—Wekerle vagy Wekerle—Apponyi kabinet, melyet a válság első napjaiban majdnem biztosra lehetett venni.

Általános az a nézet, hogy

addig nem lesz új kabinet, míg a kibontakozásra biztos utat nem találnak és hogy mindaddig gróf Khuen-Hédervary ideiglenesen helyben marad, míg a megbi- zandó új ember előleges tárgyalások útján nemcsak a személyes dolgokban, hanem az egész politikai helyzettel és a jövődő magatartással tisztába nem jött.

Hogy közbe-közbe a kormánypart békétlenkedik, arra nem sok ügyet vetnek; majd megbékül. A régóta kísértő értekezletből sem igen lesz valami; majd csak értekezlet nélkül is utólag magukévá teszik azt a programot, melyet az új ember vállalni fog.

A Haz ülése azonban a jövő hét elején meglesz és azt az ellenzék erélyének fogjuk köszönhetni. Igaz, hogy a tisztelt ideiglenes kormány nem fog semmit sem mondani, de a parlament mégis meg fogja tenni alkotmányos kötelességét és legalább a vesztegetési szennyesen eshetünk túl.

Az ellenzék mint olyan nem foglal semmiféle újabb állást; követelése ismeretesek és ezekhez ragaszkodik. Ha az új ember programja a nemzet óhajait kifogja elégiteni, béke lesz, ha nem, mindaddig folytatni fogja a harcot, míg az ország és népnek igazát ki nem küzdötte.

Háztűznézőben.

Belitai Kálmán megunta a garzon életet s elhatározta, hogy megnősül. Sokat emlegették előtte a szomszéd város egy menyecskének teremtett teremtését. — Ügyes, kedves, házas leány s a mellett jómódu szülők gyermeke, a kit a házasságot küzdelmes útjára nem bossátanak üres kézzel.

Belitai Kálmán mindezen jó tulajdonságokról szeretett volna meggyőződni, de arra nem bírta elhatározni magát, hogy elmenjen háztűznézőbe. Háttha ellenkezőleg lesz minden. Nagyon restellené a dolgot.

Ugy segített hát magán, hogy egyik jó pajtását kérte meg, segítse ki a hinárból. Meujen el helyette a szomszéd városban kiszemelt leány szüleibe. Érdeklődjék, tudakozódjék, már a mint illik s hozzon neki hírt a menyasszonynak való leányról.

A jó barát eleinte vonakodott, de Belitai olyan szépen kérte s annyi mindent ígért neki, hogy az ellenállást végre is megtörte s rávette pajtását a háztűznéző utra.

Belitai azóta remegve várta a napot, órát percat, a mikor viszont látja jó barátját s a mikor majd meghall, megtud tőle mindent!

Elmúlt egy, két, három nap s a jóbarát nem tér vissza. Ez már szegyet ütött a Belitai fejébe. Aggodalmaskodni kezdett. Elképzelhető tehát mennyivel jobban reszketett ezután a találkozás után.

Egy hét múlva végre előkerült a jó barát. Belitai kíváncsian tette fel a kérdést:

— Nos? Mit láttál, mit tapasztaltál.

— Azt barátom, hogy az a leány nem neked való. Nem szép, azután szépségyes. Roppant sok rossz szokása van. Ugy vettem észre, hogy néhány hét

múlva már ur tudna lenni a háznál. Semmi műveltsége, a háztartáshoz nem ért. Nagyravágyó. Rózsás szinben lát mindent. Neki vagyona sines s azt akarja, hogy a férje minden szeszélyét kielégítse. Nyelves, nagyon szeret perlekedni a cselédekkel. Tudod himlőhelyes is. Nem szép. Tégy le róla. Nem neked való.

Belitai megköszönte a felvilágosítást s haza ment. Utközben gondolatokkal volt telve.

— Ez az ember mindent mond arról a kisleányról, csak jót nem, de azért egy hetet ott töltött... Kétségtelen, hogy az a kis leány nagyon kedves angyal lehet s most már az ő szivét is megszólaltatta... Megelőzömm... Elveszem feleségül.

És másnap elutazott, három hét múlva pedig boldog férj lett belőle.

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. tanítóképző intézet gyakorló iskolájának az 1903. és 1904-ik iskolai évre előjegyzett II., III. és IV. osztályu növendékei folyó hó 31-én, délelőtt 8 órára a gyakorló iskolai tanteremben jelenjenek meg. Az első osztályu növendékek beiratása szeptember hó 2-ső napján eszközöltetik. Felkértenek a t. szülők, hogy az első osztályu növendékek keresztlevelei és himnböltési bizonyítványát magukkal hozni sziveskedjenek. A beiratás alkalmával fizetendő az évi tandíj 20 korona és 1 kor. 30 filler tisztogatási-díj és az országos tanítói nyugdíjjarulék is (összesen 21 kor. 30 fill.) Az igazgatóság.

Miniszteri elismerés Oláh Károlynak. Oláh Károly városi tanácsos elvitatlan érdeme, hogy október hónap folyamán megnyitlik Debrecenben a siketnémákat képző iskola. Oláh Károly lelkes buzgóságát elismerte a kultuszminiszter is s tegnap a következő köszönő iratot intézte Zsilinszky Mihály államtitkár útján Oláh Károlyhoz: Örömmel vettem tudomásul a siketnémák debreceni iskolája szervezése körül teendő végzésére kiküldött Gácsér József jelentéséből, hogy Nagyságod a siketnémák debreceni iskolája létesítése körül milyen önzetlen s odaadó tevékenységet fejtett ki. Kedves kötelességet teljesítetek akkor, midőn Nagyságodnak ezen szerencsétlen fogyatékosok érdekében tanúsított buzgó fáradozásáért őszinte köszönetemet s elismerésemet nyújtánitom. Budapest, 1903. augusztus 10. Miniszter helyett Zsilinszky államtitkár.

Az Abeles-féle elemi és polgári leányiskola igazgatósága (Hatvan-utca 23. sz.) értesíti a t. szülőket, hogy a jövő tanévre való beiratások naponta délelőtt 9—12 ig, délután 2—4 ig eszközölhetők. A tandíjak, ugy az elemi, mint a polgári iskolákban mérsékeltek.

Presbiteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház augusztus hó 29-én, szombaton, délután 3 órakor az egyház tanács-termeben presbiteri gyűlést tart. A tárgyszorozat fontosabb pontjai: Janosi Zoltán lelkész levele, melyben bejelenti, hogy augusztus hóra eltávozott. E-peres ur f. évi körlevelének másolata az iskolákat távolról látogató szegény gyermekeknek ruhával és étellel ellátása, az alkoholizmus pusztító hatása elleni intézkedés, a „Protestáns asszonyok” című mű ajánlása tárgyában. A városi tanács f. évi határozata a gazdasági ismételő oktatás tárgyában. A főiskolai gazd. tanács végzése arról, hogy az ipariskolai tanulóknak sem lesz helye a főiskolában a jövő iskolai évtől kezdve. Polgármester urnak intézkedése, mely szerint a magyar kir. földmívelési miniszter ur a gazdasági tanintézet régi épületében levő helyiségeket népiskolai célra további egy évre átengedte. A főjegyző mint helyettes gazd. bizottsági elnök betérjeszti a f. évi aug. 19-én lelkészválasztás alkalmával tartott presbiteri értekezletről feivett jegyzőkönyvet és jelenti, hogy a lelkészválasztás tárgyában megbízatásához képest megtette a szükségeseket. Debrecen sz. kir. város közigazgatási-bizottságának f. évi 363. sz. alatt megkeresése népiskolai tanterem építtetése és tanítói állások szervezése tárgyában. Négy új tanító választása.

A nőipariskolában a beiratások szeptember hó 1-től 5-ig tartatnak, dél-

előtt 9—12 és délután 3—6 óráig az iskola egyháztér 5. szám alatti helyiségében. A megnyitás ugyanott szeptember 7-én lesz. A nőipariskola igazgatósága.

A tűzkatasztrófa után.

— Távirati tudósítás. —

Harmadszor sütött a napsugár a kerepesi-uti áruház üszkös, csupasz falaira, de a csillogása csak sötétebbé tette azt a mélységes gyászt, a mit a katasztrófa okozott. Az első pillanat kétségbeesett megdöbbenést, csupa nagy, szinte letargikus fájdalom követte. S a részletek, a mit a katasztrófa felől egybe sűrűbben kerülnek a nyilvánosságra, növelik a gyászt, a minél csak a szerencsétlenség okozóinak büntetés mulasztása miatt való felháborodás nagyobb.

Most már kétségtelen, hogy az áldozatok száma sokkal nagyobb, mint az első órákban hittek. *Tizennyolc* emberre teszik a halottak számát, de nem lehetetlen, hogy a romok felkutatása még szomorubb képét adja a hétfői pusztulásnak. A bécsi és müncheni tűzoltóságok kiküldöttei ma is kint voltak a tűz színhelyén s hangosan kifejezést adtak a tömérdek mulasztás miatt való felháborodásuknak.

A katasztrófa áldozatainak egy részét tegnap temették. Szivszaggató jelenetek játszódtak le a temetőben az egyes sírok mellett s keservesen zokogott az óriási tömeg, a mely eljött, hogy utójára megsirassa a mások büneinek áldozatait. Megrázó hatással volt mindenkire ez a nagy részvétel, a melynek drámai erővel való megnyilatkozása némi enyhülés okoznak, kiktől a katasztrófa elragadta hozzátartozóikat.

Mai hireinket az alábbiakban közöljük.

Borzalmas lelet.

A fővárosi lapok már hírt adtak róla, hogy Cank István tűzoltó a 38. sz. ház mezzaniján egy fürdőszobában egy férfi csontvárhoz tartozó térdkalácsot talált. Egy elharmvadt szárnycsont alighanem egy nő holttesthez tartozik.

A fürdőszoba, a hol csontrészeket találtak — mint a vizsgálat kiderítette — Goldberger Sámuel II. emelet, 8. számú lakásához tartozik. A lakás, a tűz kitörésekor zárva volt és így nagyon valószínű, hogy a szerencsétlenek a IV-ik emeletről menekültek valahogy a fürdőszobába. A tűzoltó, a ki létrán mászott föl a mezzaninba, a fürdőszobába kádat nem talált, csak kályhát és így nem lehetetlen, hogy a fürdőkád elolvadt, a bemenekült emberek pedig nyomorultul ott veszttek. A boldogtalanok nyilván a kádba menekültek. Ott megnyitották a csapot, abban bizakodva, hogy a víz megmenti őket.

Az izzó falban levő vezetékekben azonban valószínűleg már felforrta a víz s a szerencsétlenek legelőbb is leforrázták

magukat. Nem lehetetlen, hogy vizet egyáltalán nem is kaptak, mert a vízvezeték ólomcsövei valószínűleg már akkorára megolvadtak a hőségtől.

Cank tűzoltó a szénné égett holttest megtalálójá, rosszul lett a látótaktól.

A főváros segítése.

Megirtuk, hogy a főváros rendkívüli közgyűlést tart, a melyen a katasztrófa áldozatainak családjai számára segélyt szavaz meg. Hogy a főváros adományának kifizetése ne késhessék, már ma ülést tartott a pénzügyi-bizottság, és megállapította az összeg fedezetét. Rögön a bizottság után a tanács is ülésezett és elfogadta a pénzügyi-bizottság javaslatát.

Különb. a pénzügyi-bizottság ülésén Matuska Alajos helyettes polgármester elnököt s Agótha László tanácsjegyző volt az előadó. A pénzügyi és gazdasági ügyosztály javaslatát terjesztette a bizottság elé. E szerint a főváros huszezer koronát szavazzon meg a szerencsétlenség áldozatainak, az összeget a múlt évi zárszámadások feleslegéből fedezze.

Az ülést Matuska megkapó beszéddel nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy a fővárosnak nagy erkölcsi kötelessége, hogy enyhítsen az emberirtó tűzveszedelem által okozott nyomoron s példát is adjon a nagyközönségnek. Ezután a bizottság egyhangulag elfogadta a javaslatot.

A tanács délelőtt 11 órakor tartotta rendes ülését. A pénzügyi-bizottság javaslatát tárgyalta és azt a holnapi rendkívüli közgyűlésen pártolóját terjesztik elő.

Ma délelőtt a tüzeset zsidóvallású áldozatait a Chewra Kadisha közbenjötével a X kerületi új temetőben helyezték örök nyugalomra. A főváros szép koszorút helyezett a ravatalra. Délután lesz a tűzhalált szenvedett Goldbergerné temetése s a főváros szintén koszorút tétet le a koporsójára.

Elismerés a mentőknek.

Derek mentőinknek bőven kijutott a munkából. A derek harcosok a budapesti mentőegyesület tagjai most tömegesen kapják az üdvözlőleveleket, a borzasztó tűzkatasztrófa alkalmával kifejtett önfeláldozó működéséért.

Gróf Karacsonyi Jenő, az egyesület elnöke a következő sürgönyben üdvözli a mentőket:

„Megnyugvással értesültem, hogy a borzasztó katasztrófánál újabb tanujelét adták a mentők nemes és emberbaráti működésüknek, mely legfelsőbb elismerésben is részesült.”

Rohony Gedeon az egyesület elnöke elismerését fejezi ki a derek, önfeláldozó működésért.

Dr. Charas, a bécsi mentők igazgatója szívből üdvözli a derek budapesti mentőket önfeláldozó működésükért.

Megható és érdekes az alábbi levél, melyet egy budapesti uri család küldött dr. Virosztek Győző mentőparancsnoknak. A levél így szól:

„Kedves jó doktor! Engedje meg, hogy a mai reggelén szívünk mélyéből szeretettel párosult őszinte tisztelettel üdvözöljük önt, jó doktor és derek társait azért az emberfeletti önfeláldozásért, melylyel tegnap a szerencsétlen áldozatokat segítették. Ha király volnék, tudnám, mit tegeyek, — de így szegény tehetetlen halandó létemre csak az az egy mód van lelkesülesem és meghatottságom kifejezésére, hogy kérem az Ur Istent, áldja meg a mentőket a legbenedbbs boldogsággal. Ez forró óhaja az egész Altstaller családnak, kik együttesen küldik őszinte üdvözlőtleket.”

A katasztrófa áldozatainak temetése.

Mélyen megrendítő jelenetek játszódtak le a katasztrófa áldozatainak temetésén, mely ma délelőtt tíz órakerült a rákoskeresztúti zsidótemető halottasházában. Félkörben hét koporsó állott egymás mellett, melyek a szörnyű katasztrófa áldozatainak földi maradványait takarták. A fekete gyászlepellet bevont halottasház szomorú képe, az áldozatok hozzátartozóinak kétségbeesése leírhatatlan és megrendítő hatással volt az ezernyi tömegben megjelent közönségre, a mely a végtisztességre a temetőbe kiment. A megindulás annál nagyobb volt, mert az áldozatok hozzátartozóinak egyrésze az iszonyu fájdalom folytán elájult. Jelen volt orvosok sietek segítségükre és elvezették a boldogtalánokat a helyszínéről.

A koporsók által képezett félkör előtt fekete posztóval bevont szószer állt, a melyen 10 órakerült megjelent dr. Khon Sámuel főrabbi. Először Lázarusz főkantor megható gyászadalokat énekelt a templomi kórus közreműködésével. Azután Khon Sámuel főrabbi tartotta megindító gyászbeszédét a halottak fölött. A magasan szárnyaló gyászbeszéd alatt a a közönség soraiban sokan sirtak, úgy hogy az egész csarnok visszhangzott a zokogástól. Rámutatott a tömeges szerencsétlenségre, a mely általános részvétet és gyászt vált ki: Mindenki egyet-érez azokkal, a kik minden körülmények között a legnagyobb vesztesek, az áldozatok hozzátartozóival. A halottak ki-szenvedtek, a gyász és a gyász emléke megmarad a szívekben. Bizzunk Istenben, a ki a sebeket beheggeszti, a könyeket letörli és vigaszt ad minden szenvedőnek.

Azután elbucszította a halottakat egyenként és összevéve fohászbán törve ki, hogy Isten szeme örökjék a halottak fölött.

Ezután a „Chevra-Kadisa“ emberei vállukra emelték a koporsókat és pedig ebben a sorrendben:

Özvegy Márkus Lajosné,
leánya Márkus Margit,
Weinberger Margit,
Weinberger Janka,
Reichmann Anna és
Blankenberg Géza.

A 7-ik koporsó Goldberger J. Henrikné földi maradványait takarta és ott maradt a csarnokban. Ott délután 3 órakerült temetik.

VIDÉK.

Leégett fűrészmalom.

— Saját tudósítónktól. —

Sok emberélet esett áldozatul a marosmenti Pojén község alatt, a hol a Lusztig és társa cégnek óriási fatélepe és gőzfűrészmalma volt. Ez a malom mint nekünk írják, tegnapelőtt éjjel kigyuladt és teljesen leégett, a mikor is három munkás ember és nyolc gyermek lelte halálát a tűzben. A szomorú eset részletei a következők.

A Lusztig és társa tulajdonát képező gőzfűrészmalom a hidas parton volt építve. Új napal dolgozott a gép és a munkások felváltva voltak alkalmazva, köztük sok gyermek is, kik a gépház aljából az apró léceket, egyéb fatörmelékeket s a fűrészporképződését foglalkoztak. Éjjel után 1 órakerült a gépház alsó részéből, hol a fatörmelékek voltak, hirtelen nagy tűzláng csapott fel s utána pár pillanat alatt lángban állott az egész gépház, mely fából volt építve és a nagy szárazságtól még gyulékonyabbá vált.

A munkások, a mikor a tüzet észrevették, menekülni iparkodtak, a mi a felső

részben dolgozó embereknek sikerült is, de a kik az alsó részben dolgoztak, azokat egy pillanat alatt körülvevő a láng úgyannyira, hogy a bentlevők nem tudtak kimenekülni. Segélykiáltásaikat meghallották a kintlévő munkások, mire azonban a szivattyú segítségével behatolhattak, már akkor az összes bentzszorult emberek halva voltak.

A bentégettek nevei a következők: Valaschek Antal gépkezelő, Martinek András és Vurdgyea Miklós munkásemberek, továbbá Patruhány György 14, Patruhány Miklós 12, Novák Illés 14, Krosulyó János 12, Krosulyó Mihály 14, Poppa György 15, Szerbu Illés 12 és Szerbu Valentin gyermekek, a kik fűrészpork kihordással foglalkoztak.

A tűz a megmeneküettek vallomása szerint úgy keletkezett, hogy az egyik fiu a gépház alatt tüzet rakott, hol kukoricát akart sütni. A nagy légháramlat azonban a tüzsikrát rávitte a száraz fűrészporkra, a mely egyszerre lángra gyulladt.

A vonat kerekai alatt. Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapelőtt este a Bucsa és Fekete-tó vasúti állomások közötti részen. Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: Strilkán János bucsai lakos feleségével és még két napszamosasszonnyal, névszerint özv. Puruj Magda és Szentrus Illésnével a mezőn dolgoztak, a honnan este 7 óra után indultak hazafelé. Strilkán gyanútlanul hajtott át a vasúti töltésen, annál is inkább, mert az átjáró sorompója nem volt lebecsátva. A mint azonban a lovak a sínekre léptek, a kanyarulatból egyszerre elöttört a robogó vonat s mielőtt átérhetek volna, a gép elütötte a kocsi, melyet éppen derékon talált és a bentült munkások valamennyien a vonat kerekai alá kerültek. A szerencsétlenség után azonnal megállították a vonatot és kiszedték az áldozatokat a kocsi alól, a kik közül Strilkán Jánost és Szentrus Illésné a gép kerekai teljesen összezúgatták. A másik két asszony esés közben a sínek mellé estek, ezeknek nem is lett volna bajuk, de ruháik beakadtak a gép hajtórudjába és ezeknél fogva vonszolta mind a kettőt a gép jó messzire, miközben fejük a folytonos ütődésektől teljesen szétzúzódott. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a vasúti ór a rendszer időben lebecsátotta a külső sorompót, a hol a szerencsétlenség történt, mi alatt azonban az ór másfél volt elfoglalva, valaki felnyitotta a sorompót és még követ is tett alája, hogy le ne csúdjon. Ezt nyomozza most a csendőrség, mert ez az oka a szerencsétlenségnek.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A király a tanonmunka-kiállításán.** (Éjjeli express tudósítás.) A király ma a segéd- és tanonmunka-kiállítást szemlélte meg. Pontban tíz órakerült érkezett ő Felsőre a városligeti iparcsarnokba, hol Thék Endre fogadta és Kovács Gyula aligazgatóval egyetemben kalauzolta. A király kíséretében ott voltak gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök, Láng Lajos, Wlassics Gyula miniszterek, Márkus József főpolgármester, Matuska Alajos helyettes polgármester és Rudnay Béla rendőrfőkapitány. Kiváló érdeklődéssel szemlélte a király a vendéglősök és szállodások együttes kiállítását, a hol Gundel János, Glück Frigyes, Stadler József és Müller Antal urakat igen kegyes megszólítással tüntetett ki. A király érdeklődését nagyban keltette fel az a serleg, melyből Vilmos német császár legutóbb ott időzésekor a központi vásárcsarnok látogatása alkalmával ivott; a serleg Glück Frigyes

magántulajdona. Igen jókedvűnek látszott a király és a neki felszolgált tokaji borból kézségesen hörpintett. A király fél-tizenkét óráig időzött a kiállításban.

× Humbertné, mint játékszer.

(Éjjeli express tudósítás.) Most, hogy lezajlott a nagy tárgyalás Parisban és elítélve a szenális asszony, már alább hagyott a szenációs érdeklődés a világszerte párisi emlékezetekben mindazonáltal sokáig talán örökre fog élni a nagy Teréz neve. A humor már felhasználta őt mindenféle alakban, most az üzleti szellem igyekszik hasznat huzni a derék család népszerűségéből. Az ezidei gyermekjáték-kiállításán tömérdek játékszer látható, a mely a Humbert családot jelképezi. Van például egy miviattir lakadalom apró templomban, apró babákkal: ez a Humbertné lakodalma jelképezi. Van továbbá egy kerekén járó pénzszerény, a melyre rá van festve a tartalmának értéke: 100 millió. Ha azonban az ember kinyitja a szerény ajtaját, csak egy fületlen gombot talál benne. Valamennyi játékszer közt azonban a legnépszerűbb és legsikerültebb egy beszélő és mozgatható baba, a mely Humbert Teréz asszony sikerült szobrocskája. Állítólag a megszólalásig hű ez a baba, a melynek tökéletessége még fokozódik, ha — megszólal, mert ahhoz is ért.

Ipar és kereskedelem.

Iparosok és kereskedők figyelmébe.

Debreceni kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A kerülete iparosainak és kereskedőinek érdeklődését felhívja a kamara az alábbi felsorolt pályázati hirdetményekre. Oly megjegyzéssel, hogy bővebb és részletes felvilágosítást, utbaigazítást a kamara hivatalos órák alatt díjmentesen szívesen ad.

Ócska faanyagok eladására nyit pályázatot a M. Á. V. igazgatósága. Pályázati véghatáridő 1903. szeptember 23. Bánatpénz 5 százalék. Elhelyezendő a M. Á. V. központi pénztáránál Budapesten.

Román és porland cement szállítására hirdet versenytárgyalást a M. Á. V. Határidő szeptember 22. Bánatpénz 5 százalék. Letétbe teendő a M. Á. V. központi pénztáránál Budapesten.

Kezelési nyomtatványok szállítása. 52,500 korona értékű nyomtatvány szükségeltetik a M. Á. V.-nak. Ajánlatok szeptember 18-ig adandók be. Bánatpénz 5000 korona. Elhelyezendő szeptember 17-ig a M. Á. V. központi pénztáránál.

Olajszükséglete a M. Á. V.-nak 1904. évben 21,000 mm. Erre pályázat nyitattik. Határidő szeptember 24. Bánatpénz 5 százalék. Elhelyezendő a M. Á. V. központi pénztáránál.

Egyenruha szállításra pályázatot hirdet a kolozsvári üzletvezetőség. Határidő szeptember 24. Bánatpénz 400 korona. Elhelyezendő a kolozsvári gyűjtő pénztáránál.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszteri értesítése szerint a klosternauburg os. és kir. utaszzertár által anyagok biztosítására közé tett aréjtés a „Budapesti Közöny“ augusztus 23-iki számában magyarul is közzététetett.

— **Tanulmánykirándulás.** A Bosznia-Hercegovinába és Dalmáciába tervezett tanulmánykirándulás a már eddig is jelentkezett résztvevők óhajához képest több irányban változást szenvedett. Az indulás napja ugyanis szeptember 10-ike helyett, szeptember 13-ikára halasztott. Az utazás az eredeti tervtől eltérően Bosna-Bronon át történik, a mi turisztikai szempontból kényelmesebb és élvezetesebb. Ehhez képest a részvételi-díj is

mérséklődött és pedig I. oszt. 250 korona, II. osztály 210 korona Budapestről Budapestig. A részvételre való jelentkezés legkésőbb szeptember 5-ig eszközölhető a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál, a hol az utazási díj is lefizetendő s a hol ez ügyben kellő felvilágosítások és részletes programok bárkinek adatnak. A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara.

SZINHÁZ.

Palágyi Lajos szerződötése. Megirtuk lapunkban, hogy Palágyi Lajost, a ki ez idő szerint Krecsányi Ignác színtársulatának tagja, Makó Lajos viszszerződötette színtársulatunkhoz. Mint utolag értesülünk, a szerződés már ez év október havától veszi érvényét s október elsejétől kezdve Palágyi ismét játszik a debreceni színpadon.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** Dr. Czartoryski lemborg ügyvéd Debrecenben időzik.

* **Debreceni lelencépolók baja.** Addig is, a míg a debreceni gyermekmenedékhely föl nem épül, a debreceni lelencek sorsáról a kassai gyermekmenhely igazgatósága intézkedik. Az intézkedés eddig úgy történt, hogy a lelenc gyermekeket anyjuknál hagyták s az anya kapta érte a rendes havi láppénzt. Az igazgatóság ezt a rendszert hirtelen megváltoztatta. A lelenc gyermekeket kivette az anyák kezéből — s idegeneknél helyezte el — mert precedens volt rá, hogy az anyák nem egyszer angyaltsá csiáltak gyermekeikből. Ez a gyorsintézkedés, a melynek egy miniszteri rendelet az alapja, több mint másfélszáz anyát fosztott meg kenyerétől. Ezek most egymásután keresik fel a polgármesteri hivatalt és segítséget kérnek. Ugy gondoljuk, hogy ebben az ügyben a tanácsnak feltehetően kötelessége közbenjárni — s lehető gyorsan intézkedni. A kassai gyermekmenhely igazgatóságát fellehetne világoztatni, hogy megkezdett emberbaráti munkáját így egészen tönkreteszi, — mert az elzárásba jut így legalább százötven lelencépoló anyja.

* **Orvosi körökből.** Dr. Bruckner Ernő m. á. v. egészségügyi tanácsos, városunk tb. tisztii főorvosa, németországi tanulmányutjáról hazaérkezett s orvosi működését mai napon ismét megkezdte.

* **Amerikai vendégek Debrecenben.** Két amerikai angol miss érkezett tegnap este Debrecenbe. Az egyik miss Lowenen, a másik miss Hing-Rich. Mindketten már régen járják a földgolyót s európai körutjukban ellátogattak a nagy magyar alföldi városban. A két amerikai hölgy az Angol Királynő szállodában lakik.

* **Püspöky Imre halála** mely részvétet keltett városszerte. Az érdemes színész holttestét tegnap a család Timár-utcai házában ravatalra helyezték s onnan temetik el pénteken délután három órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint. Családjá a gyászbeszéről a következő jelentést adta ki: Mély fájdalomtól megirt szívvel tudatjuk felejtethetlen jó férjem, édes apánk, hú gyermek, vő, sógor és nagybaci néhai ifj. Püspöky Imre nyugalmazott színésznek folyó hó 26-án délután 1 órakor, életének 53 ik, boldog házasságának 26-ik évében, köz-

szas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 28-án, délután 3 órakor fognak, a Timár-utca 37-ik számú háztól, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Szent Anna-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket és az elhunytak kartársait bánatos szívvel meghívjuk. — Debrecen, 1903. augusztus hó 26-án. Bánatos neje: öz. ifj. Püspöky Imréné Szathmáry Juliánna. Gyermekai: Rózsika és Ivor. Édes atyja: id. Püspöky Imre. Anyója: öz. Szathmáry Mihályné Bartha Juliánna. Sógornői: Szathmáry Róza férjével Havay Lajossal és gyermekeik, öz. Szathmáry Albertné Papp Mariska és kis fia, számos rokonok nevében.

* **A városházáról.** Tegnap délelőtt Vecsey Imre h. polgármester elnökölésével teljes tanácsülés volt, a melyen adminisztratív dolgok kerültek elintézés alá. A tanács a takarékpénztárakhoz tegnap küldötte el a 120 ezer korona függökölcsönre való ajánlközlési felhívást.

* **Elbocsátás az állampolgárság kötelékéből.** Ritka eset ugyan, de ez is megtörténik. Löwenberg C. József a belügyminisztertől elbocsátását kérte a magyar állampolgárság kötelékéből. A belügyminiszter, minthogy Löwenberg C. József debreceni illetőségű, az elbocsátás előtt tudakozódott, hogy az osztráká vedleni szándékozó magyar nem tartozik-e adóval. A míg ezt ki nem mutatja az adóügyi osztály Löwenberg C. József nem kap elbocsátást.

* **A gazdasági-egyesület közgyűlése.** A debreceni gazdasági-egyesület szeptember 5-én délelőtt 10 órakor tartja meg rendes évi közgyűlést Riekl Antal elnökölésével.

* **Bács Károly — öngyilkos.** A debreceni színtársulatnak az elmúlt szezonban és évek előtt is kiváló, kedvelt tagja volt Bács Károly, a ki tegnap Aradon fejbe lötte magát. Bács Károly most júliusban nyugdíjaztatta magát és a nyarat Aradon töltötte. Bács Károlyt még élve szállították a kórházba, de életben maradásához kevés a remény. Bács feleségének levelet hagyott hátra, a melyben öngyilkosságának okául gyógyíthatatlan betegségét hozza fel és arra kéri Arad város közönségét, hogy öreg és beteg feleségét ne hagyják el. Bács Károly tragikus esete bizonyára a legmélyebb részvétet kelti Debrecenben is, hol kiváló művészetét mindenkor méltányolták, becsülték.

* **Kedvezmény a szőlősgazdák részére.** Az 1902. évi XV. t. c. 3. §-a értelmében azok a szőlősgazdák, kik szeszitalok kimérésével vagy kismértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy sajáttermésű boraiktól a házi szükségletre szant bormennyiség után italdó fejében szentui is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig: I-ső osztályu községekben hektoliterenként bor után 6 korona 70 fillér, bormust és szőlőcetre után 5 korona 04 fillér. Azok a szőlősgazdák, a kik az előbbi szakaszban jelzett kedvezményre igényt tartanak, kötelesek szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban a szüret megkezdéséig, ebbeli igényüket a községi előjárásnál bejelenteni. A szőlősgazdák említett jogigényeinek bejelentésére szeptember hó 15. és ha a szüret előbb kezdődne, a szüret megkezdése

tüzetett ki végső határidőül. E szerint tehát a bejelentések, ha a szüret szeptember 16. utáni időben kezdődne is, legkésőbb szeptember hó 15-ig okvetlenül megteendők. Megjegyeztetik, hogy a belterületen, a városban állandóan lakók részéről a bejelentések az I-ső, II-ik kerületi rendőrkapitányságnál, a szőlőskertekben és a mezőségen kiutakók részéről pedig a mezőrendőrkapitányságnál történik leendő bormennyiségek bejelentése. E bejelentésbe foglalandó egyszersmind a bejelentő lakohelye, házszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme boldakban s a házfogyasztásra felhasználott bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben. Ha a kedvezményes adózásra igénytartó szőlősgazda egész bormennyiségét házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogy ha termése öt hektoliter meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót, vagy a szőlőcetre, illetőleg mustnak, a bor- és husfogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17-ik szakasza értelmében való kijelentése, vagy pedig a bormennyiség szokásos felvétele alkalmával a bor- és husfogyasztási törvények és szabályok 48. és 49. szakasza szerint azonnal lefizetni. A városi tanács.

* **Cipészek és csizmadiák gyűlése.** A cipész és csizmadi munkások szakszervezete augusztus 30-án, vasárnap a Fűvészkert-utca 5. szám alatt levő egyleti helyiségében ülést tart. A munkások a műhelyek tisztátalansága miatt fognak gyűlésezni. Az engedélyt Kovács József polgármester már megadta.

* **A rozetta.** Nem kokárdáról van szó, hanem — szivarról. Mióta az orvosok a dohányzásból származó bajokat tárgyalják s vitáznak azon, hogy ártalmas-e a dohányzás az egészségre vagy nem, azóta folyik a kísérletezés az állami dohánygyárakban, hogyan kellene hát ártalmatlanná tenni a szivart, hogy a dohányprobléma volt, mert ha kimosták a szivart a nikotint, kimosták vele az illatos olajat is s a szivar izetlenlenné vált. Most végre felfedezték, hogy hogyan lehet lehetőségig kimosni a nikotint, úgy hogy a dohány illó olaja megmaradjon s megszülethet a dohányosok régi vágya: a nikotinmentes szivar, melynek hivatalosan Rozetta nevet adtak. Ha tízed százalék beona a nikotin, (a legnyenyegbb portorikóban 1-3 százalék) és kellemes illata van. Hosszabb, mint a portorikó, de nem szélesebb s a mi fő, még ennél is olcsóbb, hat fillér egy-egy rozetta darabja. Az állami dohánygyárak már javában gyártják az új nikotinmentes szivart, a melyet a jövő hónapban már forgalomba is hoznak.

* **A kegyesrendiek ünnepe.** Tegnap volt Kalazanti szent Józsefnek ennek a kiváló emberbarátnak ünnepe, a ki lemondva e világnak javairól, egész életét embertársai boldogításának szentelte. Rendjének tagjai, az 6 lelki fiai, immár két világrészen, magyar hazánkban is huszonnégy tanintézetben terjesztik a közművelődést igazán önzetlenül, a legszébb eredménynyel. Ezt a szép ünnepet méltóképen ülte meg a mi debreceni kegyesintérendi házuak is. Reggel 9 órakor ünnepélyes istentisztelet volt, a melyen Holesinger Imre tanár pontifikált, Majoros Béla, Bácskay János és Domy Gyula rendtársak közreműködésével. Déliben lakomára gyűltek össze a rend tagjai. Ott volt a főgymnásiumi-bizottság és városunk előkellő társadalmának számos tagja.

Az ebéden Várady Károly házfőnök és igazgató szép beszédben méltatta a kegyes atyának dicső emlékét, a ki azzal, hogy a művelődésnek fáklyát gyújtott, milliókat vitt közelebb az istenséghez, mert erős hite, hogy a művelődés a valóságosságnak leghatalmasabb fegyvere. — Utánna a távollévő Dr. Wolafka püspök képviselőtében Molnár Dezső intézeti kormányzó üdvözölte a derék piaristákat, a kik Debrecen társadalmának osztatlan öröme ez évben már nállunk is teljes számban kezdik meg áldásos működésüket a magyar középiskolai oktatás felvirágoztatására. A piaristák nagyszámu tisztelői azután késő estig a legjobb kedélyhangulatban együtt maradtak.

* **Gyászrovat.** Tegnap délután temették el nagy részvét mellett Keresztessy Istvánnak a városi nyomda művezetőjének négy hónapos fiát Jenőké. A temetési szertartás a Tócsa-kerti nyaralójában folyt le, a melyen ott volt a városi nyomda egész személyzete. A kis halottat a Kossuth-utcai temetőben helyezték örök nyugalomra.

* **Kezdődik a tanév.** Pár nap múlva egy pár ezer jókedvű, fiatal arccal több lesz ismét Debrecenben. Szeptember elsején kezdetét veszi a tanév s az ország minden részéből sereglenek az iskolák városába a tudománysozomjas ifjak. Az ős kollégium, a mely miként a méhraj zajos szeptembertől tíz hónapig, megcsinosodva várja a diáksereget. A beiratások úgy az akadémián, mint a gimnáziumban szeptember elsején kezdődnek.

* **Vásár.** Közhirre tételek, hogy M. Szigeten a folyó évi szeptember hó 1. és 2. napján az állatvásár minden hasznos állatnemre akadálytalanul meg fog tartatni. Debrecen, 1903. augusztus 27. Mezőrendőrkapitányság.

* **Uj mulatóhely Debrecen mellett.** A Boesky-kerti tulajdonosok fényes terv keresztülvitelét határozták el, mely ha megvalósul, egyike lesz Debrecen legkedvesebb kiránduló és nyaralóhelyeinek. A kert közelében terül el Hadház községnek egy nagykiterjedésű erdeje. A tulajdonosok ezt a jövő évtől kezdve bérbe veszik, parkirozzák, széles utakat vágnak a sűrű lombosfák közt. Kávéházat és vendéglőt építenek és sportteret létesítenek. — A parkban csinos külsejű, apró nyaralókat építenek, a melyeket olcsóért lehet majd bérelni. Hogy a kedves kiránduló helyet könnyebben lehessen megközelíteni a Máv. Igazgatóságától kérték meg, hogy Debrecen és Hadház közt motorkocsi közlekedését vezessék be. Az érdekes terv keresztül vitelére mint értesülünk az első lépést már megtették, a mennyiben Hadház községtől az erdőnek e célra való átengedése végett intézkedések történtek.

* **Mémlövésár Nyíregyházán.** Nyíregyházán szeptember 23-án lesz a mémlövésár, melyen a kir. mentelepek tenyészállományának fejlesztésére felajánlott ménnek kerülnek eladásra. Vevő ezuttal csak az állam lehet, mely a megvett ménnek árát 1904. január havában fogja csak kifizetni.

* **A népkönyha múlt évi működése.** A debreceni népkönyha működéséről szóló jelentést ma kaptuk kézhez. A jelentés szerint a népkönyha 1902. december 14-én nyílt meg és az utolsó ebédet 1903. március hó 8-án osztották ki. A közönség a legmelegebben pártfogolta a humános intézményt. A népkönyha bevétele 4837 korona volt, mely összeg a nagyközönség adományából gyűlt össze, az adakozók között első helyen a város szerepel 2856 korona összeggel. A jövő évre ebből az összegből a népkönyháknak 500 koronája maradt. — A népkönyhán 1902. december 14-től 1903. március 8-ig, — tehát 85 nap alatt kiszolgáltattott összesen: december hóban 8208 ingyen, 68 fizetett, összesen 8276. Január hóban 18,384 ingyen, 348 fizetett, összesen 18,782. Február hóban 19,190 ingyen, 508 fizetett, összesen 19,698. Március hóban 5316 ingyen, 182 fizetett, összesen 5498. Összesen: 51,048 ingyen, 1206 fizetett, összesen 52,254 adag étel és így került egy adag étel 81 fillérbe.

* **Angelottiné jutalomjátéka.** Angelotti jóhírű daltársulatának egyik kiváló tagja, az igazgató neje, a ki az utóbbi időben különösen nagy tetszés mellett játszott és énekel. Angelottiné ma tartja jutalomjátékát s ez alkalmat bizonyára felhasználja a közönség, hogy elismerésének tömeges megjelenésével is kifejezést adjon. Itt jegyezzük meg, hogy az Angelotti társulata már csak néhány napig marad Debrecenben.

* **Mindazok a szép hölgyek,** kik fürdőzni vagy nyaralni nem voltak, igényt tarthatnak egy **gyönyörű kézitaskára,** melyek a legszebb kivitelben kaphatók Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

* **A siketnéma tanintézet megnyitása.** A debreceni siketnéma tanintézetet október 11-én nyitják meg ünnepélyesen. A megnyitáson a kultuszminiszter is képviseltetni fogja magát.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következő halálozásokat jegyezték be az anyakönyvi hivatalnál: Püspöki Imre r. k. 55 éves színész, Szabó István ev. ref. 57 éves utkarparó, Táróci Sándor ev. ref. 45 éves, Erdei Jánosné ev. ref. 71 éves, Buglyó Róza ev. ref. 4 hónapos.

* **Elveszett egy** brillant fülbevaló ezüst foglalatban, a Kossuth-utca elejétől a piaci-kutnál átmenet Riesz cukrázdáig, megtalálójára szépjutalom mellett adja be az I. kerületi rendőrkapitányságra Csapó-utcán.

* **Szülők figyelmébe.** Egy, legfeljebb két I-ső, II-od vagy III-ad osztálybeli tanulót teljes ellátásra elfogad egy gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban.

* **Egy doboz** linoleum 70 krajcár Tóth Kálmán fűszerüzletében.

* **Uri fehérenemű,** gallér, kézelő, nyakkendő, zsebkendő, harisnya, fog-, köröm-, haj- és ruhakéfék, illatszerszappan, minden faj fésű nagy választékban, legelősebben beszerezhető Bartha Kálmán főtéri üzletében. *Gyermek és női napernyők féláron.*

* **Pénztárnoknő,** ki jártas pénzkezelésben és jó írással bír, azonnali alkalmazást nyer Pongrác Géza papírárú gyári-raktárában.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, augusztus 27. A válság legújabb fázisa politikai tudósítónk szerint az, hogy Apponyi Albert gróf hazaérkezett és hosszasan tanácskozott Wekerle Sándorral. A tanácskozás tárgya természetesen a kibontakozás módjaita volt. Allítólag abban állapodtak meg, hogy ha az ellenzék a nyelvkérdésben enged, úgy ő és Wekerle Sándor fognak vállalkozni a kabinetalakításra. *A király ugyanis a vezényszó kivételével minden követelést hajlandó megadni.* Ez a tanácskozás azonban aligha lendít valamit a helyzetben, mert ellenzéki körökben erős az elhatározás, hogy a parlamenti rend csak az összes engedmények megadásával állítható vissza. Az ellenzék tehát a nyelvkérdésben engedni nem fog!

A nagy katasztrófa.

Budapest, augusztus 27. A Párisi Nagy Áruház szénre égett épületében ma ismét két hulla maradványt találtak. Megállapították azonkívül, hogy a pincében még öten veszttek oda. Maradványaikat az izzó zsarát-nok között teljes lehetetlenség megtalálni. **Az elégettek között van a dologkórház egyik apácája is,** a ki a tűz előtt bement az áruházba vásárolni s az óta nyoma veszett. A házmester még mindig fenntartja, hogy legalább is nyolczan éghettek a pincébe be.

A spanyol királyné Bécsben.

Madrid, augusztus 27. De Villa Urrutia, bécsi spanyol nagykövet, a ki itt tartózkodott, visszautazott Bécsbe, hogy Mária Krisztina anyakirályné odaérkezésekor jelen legyen.

Felrobbant vonat.

Bécs, augusztus 27. A balkáni bandák csakugyan beváltják fenyegetéseiket. A mint a keleti vasutak üzemtársasága igazgatóságának jelentik, a balkán bandák az elmúlt éjjel dinamittal felrobbantották az Európából Budapestén át Konstantinápolyba menő konvencionális gyorsvonalat. A robbanás Küllő-Burgas állomás mellett történt. **A jelentés szerint hat utas meghalt, tizenöt meghalt.**

A kiszolgált legénység visszatartása.

Bécs, augusztus 27. A Fremdenblatt kiegészíti tegnapi közleményét a harmadik évet szolgáló

legénységnek szolgálatban való visszatartására vonatkozólag, — hogy elejét vegye a félreértéseknek. Az említett lap felsorolja a véderő-zabályzatok több határozmányát, a melyekből kitűnik, hogy az egyéves önkénteseknek nem kell tartaniok attól, hogy egy évnél hosszabb tényleges szolgálatban visszatartatnak; elkerülhetlenül szükséges volt azonban ilyen rendelet kibocsátása a haditengerészetre nézve. A honvédséget az intézkedés nem érinti.

A brüsszeli egyezmény.

Bécs, augusztus 27. A hivatalos lap a pénzügyi és a kereskedelemügyi miniszteriumok rendeletét közli, a mely összhangzásba hozza a cukor vámkezelését a brüsszeli egyezmény határozmányával.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 27. A készáru-üzlet, 5 fillérrel nagyobb. A határidő-üzletben szilárd irányzat. Jegyezett: Buza okt. 7.48—49. Buza 1904. ápr. 7.74—75. Rozs okt. 6.20—21. Zab okt. 5.50—51. Tengeri máj. 5.37—38.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Szeptemberi esküdték.

Sorsolás a törvényszéken.

— augusztus 28.

A törvényszék egyik tanácsa, Baróthy Béla h. elnök vezetése mellett tartott ülésén most sorsolta ki a szeptemberi esküdtszéki tárgyalás zsűrijét. A sorsolási aktusnál a kir. ügyészséget Bálint alügyész, az ügyvédi kamarát Nagy Sándor ügyvéd képviselte.

A sorsolás eredménye ez:

Rendes esküdték: Dr. Fejér Ferenc ügyvéd, Szendrő Sándor zongorakészítő, Kovács István eszmadia, Halmágyi József kereskedelmi ügynök, Rankai Béla fűszerkereskedő, Molnár Albert gazdálkodó, Kertész István gazdálkodó, Fábrián Lajos Mór tanár, Jaszenosák Sándor tanár, Molnár Lukács kereskedő, Bészler Lajos nyug. tanár, Adler Mór üvegkereskedő, Rajzó Miklós festő, Nádaí Rezső asztalos, Nagy Lajos szappanos, Schucider István építész, dr. Gutfreund Sámuel ügyvéd, Pálffy József tanár, dr. Szántó Sámuel tanár, Karcag Gyula tejkereskedő, dr. Kovács József ügyvéd, Kerékgyártó István vállalkozó, Halmágyi Sámuel kereskedő, Konvalina Herman cimpfestő, ifj. Erdei Pál timár, Pálffy István ny. elnöki titkár, Liszka Nándor ny. jogtanár, Cabán Dániel pék, Rochlitz Arthur bankhivatalnok, Raitz Lajos üzletvezető, Fried Lajos gazdálkodó.

Pótesküdték: Stark Márton fakereskedő, Papp Gyula ruhatisztító, Szatmári András mészáros, Neubauer János sodronykészítő, Monoki Lajos fűszerkereskedő, Suhajda József gazdálkodó, Gulyás Mihály gazdálkodó, ifj. Csengeri Ignác lisztkereskedő, Falusi György eszmadia, Deutsch Sámuel fűszerkereskedő.

§ Szabadságról. Hoffman József vizsgálóbíró, Harsányi Gusztáv és Hege-

düs István törvényszéki bírók szabadságukról visszaérkeztek és átvették hivataluk vezetését.

§ Váltóhamisító konzul. Pavenstádt német konzul ellen a berlini rendőrség most köröző levelet bocsátott ki. A konzul egyszersmind tulajdonosa egy nagy dohányelárusító üzletnek és ebben a minőségben váltót hamisított. A köröző levelet megküldték valamennyi nagyobb város rendőrhatalóságának.

§ Hüssener ügye. Berlinben két évi és két napi váragságra ítelték Hüssener kadétot, a ki egy katonát agyonszurt azért, mert a boldogtalan nem szalutált neki szabályszerűen. A birodalmi katonai törvényszék, mint fellebbviteli bíróság most foglalkozott az ügyvel. A főhadbírósg ítéletét alaki okokból megsemmisítette és a bíróságot új tárgyalásra utasította.

§ Ujhelyi gyilkosa. A hómező-vásárhelyi nábobnak, Ujhelyi Lipótnak gyilkosát, Marik Jánosnak a királyi ügyészség tudvalevőleg nem indítványozta a letartóztatását, mert a vádhatóság álláspontja szerint, itt nem előre megfontolt, sőt nem is szándékos emberölés, hanem erős fölindulásban elkövetett bűntény esete forog fenn. Dr. Nyiri Géza aradi vizsgálóbíró nem osztotta az ügyészség nézetét és elrendelte Marik letartóztatását. A vizsgálati fogságba helyezett vádlottat most a törvényszéki orvosok figyelik meg, mert alapos az a föltevés, hogy Marik, a ki rendkívül ideges, lobbanékony természetű ember és már hosszabb idő óta örült módjára viselkedik, tettét nem beszámítható állapotban követte el és így könnyen lehet, hogy a fogházból a tébolydába szalíthatják át.

§ Izzató röpiratok. Az eszéki büntető törvényszék Dombay István vukovári kávést és Vazics pénzügyőri napidíjast izzató röpiratok megszerkesztése és terjesztése miatt most vonta felelősségre és Dombayt három hónapi, Vazicot pedig hatheti fogházra ítélte.

§ A párisi rendőrség előtt. A következő józú dolgot közli a Figaró: A montmartei kapitányságnál pár nappal ezelőtt megjelent egy potrohos ur. Elmondta, hogy Pavotte Sámuelnek hívják és kérdezte, nem hoztak-e junius elején a rendőrséghez mint talált dolgot, egy ékszerrel telt dobozt. Mindjárt hozzátette, hogy milyen volt a doboz és mit tartalmazott. A rendőrtisztviselő megállapította, hogy tényleg egy Dovel Leo nevű becsületes megtaláló hozott a rendőrséghez ilyen dobozt, a mely Pavotte ur tulajdona. Mielőtt átadták volna az ékszerüket, a kapitány így szólt hozzá:

— Ugy emlékszem, hogy ön már tavaly is volt nálam. Akkor is ezt a dobozt kereste és megtalálta, épen ugy mint most Dovel volt.

Pavott ravaszul mosolygott és megadta a fölvilágosítást:

„Megvallom kapitány ur, egy kis huncutság van a dologban. Egyedül álló ember vagyok és bizalmatlan. Mikor nyaralni mentem, mindig zavarban voltam, hogy mit csináljak az ékszereimmel. Magammal nem vihettem, mert könnyen elveszhetnek, itthon sem mertem hagyni s minapság a bankok sem biztosak. Így jutott eszembe s rendőrség. Dovel, a becsületes megtaláló az én szolgám. Itt a kapuban adtam át neki tavaj is, az idén is a dobozt becsületes megtalálás céljából... A kísérlet kitűnően bevált tavaly is, az idén is. De mit csináljak jövőre.

CSARNOK.

A Józsefstadti kőkoporsó.

Rabláncon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMÖD. —

— Folytatás. —

Folyt a zamatos erdélyi bor, megoldódott a nyelv és ajkukra szállt a szív. Feljult bennök a régi szenvedés emléke s mamoruk tüzeben újra fellobogott az osztrákgyüöllet.

Egy császári tisztekből álló társaság lépett be s csöndesen helyet foglalt a szomszéd asztaloknál. Az ifjak arcát már pirosra festette a fölpezsdült vér, halántékuk izzott, ajkuk égett, lehelletük csupa láng volt. Dalba fogtak, maró gunnyal teli dalba s a mint harsányan énekeltek, hogy:

Galióát kisöpörték,
A szemetet kiöntötték,
A szemézből gomba termett,
A gombából berzerker lett.

megvetően hunyorgattak a feketesárga kompánia felé. A józan Salamon erősen megszeppent s hogy elejét vegye a bajnak, rázendített egy ceppedlire. Az ifjak erre mintegy villámütésre egyszerre összeverték poharaikat felugráltak s haragtól szikrázva kiálták:

— Le a német nótával, halljuk a Rákóciit!

Néhány szepegő nyárspolgár ijedtében majd lefordult a székeről. Rémülten pislogtak a tisztek felé s már hallani vélték a kirántott kardok csengését, a villámlo csatazajt, a poharak ropogását, a repülő székek recsegő robaját.

— Az Istenért, uraim, — szólt a vendéglős hozzájuk halkán és remegve — gondolják meg, hogy mit tesznek. Nem látják a császári tiszteket?

— Hát aztán, ültünk mi már eleget a hazáért, ülünk ha kell, megint. Nekünk játszik a cigány s azt huzatjuk vele, a mi nekünk tetszik, — vágta vissza keményen s összeütve poharaikat, a tisztekre sandítottak s keserű gunnyal morogták:

Sárga zsinór közepe fekete
Igy van szöve a magyar élete.

(Folyt. köv.)

Szerkesztőségi üzenetek.

S. I. (Belényes.) Két napon belül részletes levelet küldök, a mely egyszersmind tájékoztató lesz mindenre.

H. S. (Szatmár.) Mi az kérem, mi az, mi az? Hogy van ön?

S. G. (M.-Sziget.) Még miadig szokott uraságod lármázni?

Intézeti leány és fiu kelengyék

az intézetektől kapott előírás szerint
készen kapható és megrendelhető

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
cézég

fehérnemű osztályában.
Debreczen.

— Kistemplom-bazár. —

Menyasszonyi keletyék és ajándéktárgyak nagyraktára.

Épület és portálc üvegezési vállalat.

A nyári idényre,
a legmegbízhatóbb elsőrangú gyá-
rakkól, szabadalmazott
Jégszekrényeket.
Önműködő fagylaltgépeket.
Legjobb minőségű
Szódavíz készülékeket.
Tükrözött kerti golyókat,
Sodrony borítékokat
és szabadalmazott
legjobb befűző üvegeket,
a legnagyobb választékban és
legjutányosabb árak mellett ajánl:
Kaszanyitzky Endre
üveg, porcellán, lámpa, ház-
tartási és díszárak nagyke-
reskedése
Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi fel-
szerelések.

4015.

1903. sz.

Kaszáló hasznóbérbeadási hirdetés.

Debreczen sz. kir. városnak a Nagycserén, Paczon és Fancsikán levő kaszálói az 1903. évi augusztus hó 26-án, szerdán, a Guthon levő kaszálói pedig 1903. évi augusztus hó 28. és 29-én, pénteken és szombaton, a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen hasznóbérbe fognak adani.

Miről a bérelni kívánók azzal értesítettnek, hogy az árverés a kitűzött napokon mindenkor d. e. 9 órakor, a nagycseréi illetve guthi erdőszelvényeknél kezdődik, a hol a bérbeadandó kaszálók jegyzéke és az árverési feltételek előzőleg is megtekinthetők.

Debreczen, 1903. augusztus hó 19.

A városi tanács.

Képek minden nagyságban egyszerűbbül a legdrágábbig.

Iskolai növendékek

fehéremű és
ágyemű szük-
ségletei leg-
jobban be-
szerezhetők
ugy leányok
mint ifjak ré-
szére

Kardos László

fehéremű és vászon
nagykereskedésben
Debreczenben, Kossuth-utca.

Vasut-, dohány- és waggonyárosok 10%
engedményben részesülnek.

Hála és elismerés

nyilvánulását halljuk a nagyközönség
minden rétegében

Szekely Jenő és Társa u.

férfi- és női-divatkereskedő cég iránt, ki fel-
tűnést kelt jutányos áruival és jó minőségű
áruival és így joggal számíthat a tömeges
látogatásra; megemlíteni kívánjuk itt, hogy:
Kitűnő minőségű férfi ingeket 75 krtól kezdve.
Legjobb férfi és női cipőket 2 frittól kezdve.

Gyermek cipőket 1 frittól kezdve.

Férfi és női nemez kalapokat 60 krtól kezdve.

Blousokat és napernyőket pedig min-
den elfogadható árért szerezhethetünk be.

Iskolai tanulók 10% engedményben
részesülnek.

Egynegyed bor

A ROHITSI

TEMPLOM-FORRÁS

vízrel nagyon kellemes ízű, a
szív működését és az étvágyat
elősegíti. — Kérjen mindenütt
Rohitschi templom-forrást.

Főraktár Magyarország részére Hoffmann
Józsefnél Budapest, Báthory u. 8. sz.

HOMOKRA

legjobb vetni
Slanstädti rozstot.

Kapható

Szabó Lajos fiai cégnél,
Debreczen.

Alkalmi vétel.

A Postakertben, vásártér
mellett 4070 □ öl föld, el-
utazás végett olcsón és elő-
nyös feltételek mellett eladó.

Értekezhetni:

Demetrovits.
István-malomtelep.

Tisztelettel tudatom a hölgyvilággal, hogy cégtársam, Lovass külföldre
utazott az őszi és téli árak beszerzése végett. Hol az idény újdonságának Fine-
Fleurjét gyűjti össze

Bátor vagyok még megemlíteni, hogy az idei árak beszerzését kizárólag a
legnagyobb gyáraknál eszközöljük, a melyeket nagy választékban, felette olcsó árak
mellett bocsájunk rendelkezésére a hölgyközönségnek.

Felkérem tehát mélyen tisztelt vevőinket, hogy szükségleteiket árunk beér-
keztéig cégünk részére fentartani kegyeskedjenek. — Minták előjegyzését már is
elfogadunk, a melyeket szeptember első felében megküldünk.

Kiváló tisztelettel

Ladányi Ferenc
Lovass és Ladányi cég
beltaja.

Apró hirdetések.

Díja 10 szőr 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

A családokzás valóságát látva éjt az embereket ha látják, hogy Wallerstein szög milyen olcsó, valóságos kiderül a nyári árak, mint határozat, katonák, ruházatok, stb. az utcsák.

Borok Testvérek négyes társaságában átvato: Ruzsákalmák, Selymek, Székrek, Divatos jó Szatok. Vátsnak Székrek, jó, olcsó, székrek, Ágyszékrek, Székrek.

Utcai kibordásra 1 liter sesteterti új bor 24 kr. Lendbauer Kálmánnál Kényér-piac 8. sz. ugyanott egy pinczér tanuló felvétetik.

Egy magános urhoz gondviselésre ajánlkozom, úgy a mint Fereny Lajos urnál voltam 14 évig, mint megbizottja. Debreczen, Miklós-utca 1. sz. Botos Antal.

Valódi szegedi, rósa, király és korona paprika a legnagyobb választékban olcsó árak mellett kaphatók Lindenfeld Jenőnél, Városház-utca 2.

30 kr. egy liter saját termésű, vegyes ó ranek aszt. li bor üvegezve, Kacz Lajos borkereskedőnél.

Szíves tudomásul: dom a tanuló ifjuságnek, miszerint jó karban levő használt iskolai könyvet a collegium I-VIII. oszt. ig és a tanítóképzésére a legolcsóbban nálam szerezhetők be. Bán Kálmán iskolai könyvkereskedő, Egyház-tér.

Saját termésű jó bor, palackozva kapható literként 22 krajczárjával, Csokonai-utca 13.

Szülők figyelmébe! Egy, esetleg két leánygyermeket teljes ellátásra elvállal intelligens izr. gyermektelen házaspár. Czim a kiadóban.

Tapéta munkákat izlésees kivitelben, jutányos áron készít Zelinger Ede Debreczenben, Darabos-utca 10. sz.

Kereslet.

Csáthy Ferencz könyvkereskedésben II. Egyház-tér 2. szám, egy jó családból való négy középiskolát végzett tanuló gyakornoknak felvétetik. Értekezhetni a könyvkereskedésben.

Keresek egy 14-16 éves, a fűszer szakmában jártas, szolid igényű fiatal embert. Czim a kiadóban

Veszek 16 Lancaster feyvert legujabb rendszer szerint. Esetleg hozzá való felszerelést is. Czim a kiadóba.

Intelligens zsidó családnál uri gyermekek, teljes ellátásra felvétetnek. Czim a kiadóban.

Kinek volna 500 korona kiaszó pénze kellő biztosíték mellett 4 óra, ötven koronát kapna érte Leveleket "Titoktartó" jellegével a kiadóba.

Egy vidéki uri leány teljes ellátást keres intelligens keresztény családnál. Ajánlatot a kiadóhivatalba kér "Intelligens" jellegű alatt.

Eladás.

Eladó ház Kőrász-utca 7. szám alatt. Értekezhetni levél útján öv Sütő Gáborné urnőnél Hajduböszörményben.

Glayton és Suchleworth garnitúra 8 lőrejtű, teljesen jó karban eladó, minden felszereléssel. Értekezhetni Jóhái-utca 29. szám.

A Kossuth-utca 5. szám alatt levő Bosznay-féle ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyarott az izletben Bosznay Károlynál.

Szépség, szépítés, a jóízű követelménye!

Férjhez menni óhajtó hölgyek

a Matild arcfehérő, Matild krém, Matild arczsépítő szappan és poudert használják, mely ártalmatlan szerek, minden bőr tisztátalanságot megszüntetnek, biztosan előrik ezéluakat és pénzüket nem dobják ki ok nélkül, mert ha e szerek bármelyike nem használ, a szer arát minden csürés csavarás nélkül visszaszadja a czim: **MUN** gyógyszerész párisi laboratoire cosmétique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Álapított 1895 Budapest Neifelejs-utca 23.) Budapest Törökut. Debreceni raktár: Tóth Bela gyógyszerárában.

Pályázat.

A Halmi-i Népbank részvénytársaságnál 720 korona évi fizetéssel s az évi tiszta nyereségből kilátásba helyezett mintegy 60 korona jutalékkal javadalmazott gyakornoki állás megüresedvén, felhivatnak mindazon felső kereskedelmi iskolát végzett ifjak, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezőleg irt pályázati kérvényeiket, életkorukat, képzettségüket s eddigi esetleges alkalmaztatásokat igazoló okmányokkal felszerelve, 1903. évi szept. hó 9-ig bezárólag a Halmi-i Népbank részvénytársasághoz adják be, később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az állás a megválasztásról nyert értesítése után azonnal, de legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-én elfogalandó.

Halmi (Ugocsa megye), 1903. aug. hó 26-án.

Az igazgatóság.

Gróf Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós **ERZSÉBET** szőlőtelepének elárusító helyisége Debreczenben Simonffy-utca 1. számú városi bérház 3-ik sz. bolthelyiségében **megnyilt** s naponként friss csemegeezőzőlő olcsón kapható.

Ritka alkalom! Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos új mintákban 27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos új mintákban 37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában, Debreczen, Kossuth-utca 11.

Szülők figyelmébe!

Az új iskola év kezdetén elemi- és felsőbb-iskolába lépő gyermekeknek szükséges taneszközök bevásárlásánál e kevésbé fontosnak látszó ténykedésnél is ne mellőzzék a szülői tanácsot és gondoskodást!

Nagyon sok szomorú példát lehetne ennek indoklására felhozni, melyből később okultak a szülők. Ezért örködni és figyelemmel kísérni, hogy a gyermek mire költi pénzét, sok későbbi kellemetlenségnek szegi útját. A legtöbb gyermek hajlandó fejletlen, izlésének tetsző, de különben csak szemre ható, haszontalan tárgyakat megvenni. A gyermek nem ismeri a pénzszerzés fáradságos útját, nem tudja megbecsülni a szülők verejtékes munkájának szerzeményét.

De éppen mert korunkban a legtöbb szülőnek a létért való közdelemben folyton résen kell állania, fizikai ideje ninesen arra, hogy gyermekei bevásárlását jelenlétével ellenőrizze, ezért szükséges, hogy egy minden tekintetben megbízható cözeghez küldjék gyermekeiket.

A szünidő egész tartama alatt e nemes feladat betöltésére készültem és fokozott buzgalomnak eredményeként némi büszkeséggel tekintek végig az összes iskolaszerekben sinom és czélszerű áruktól füzetek, rajztömbök, körzők, vonalzó, iskolatáskák, tentatartók, tolltartók és festékek stb. felhalmozott raktáromra. A czél-szerűség és jóságom kívül szem előtt tartottam, hogy azok ára is olcsóbb legyen, ezért minden cikkben egyenesen a forráshoz fordultam, a gyárakkal léptem összeköttetésbe. — Anyagi áldozatot nem kíméltem, hogy a kiváló gyermekvers költők és írók által szerkesztett 32 füzetes gyermekkönyvtár kizárólagos tulajdonát Debreczenben megszerezsem, hogy kis verőimnek ezzel is kedveskedhessem.

Minden 20 fillér vásárlás után egy ilyen szórakoztató füzetet ajándékba adok.

Midőn a mélyen tisztelt szülők támogatását kérem, ezt csakis versenyképes képességem tudatában teszem.

Kitűnő tisztelettel:

Mihály Sámuel, papir-, iró- és rajszerek raktára Debreczen, főtér, 30. Dréher sör csarnokkal szemben.